

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ**

**II ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

***"СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОСТІ"***

Маріуполь – 2018

УДК 082(063)

ББК 94я43

С-69

С-69 Соціально-економічні проблеми сучасності: Матеріали ІІ Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Маріуполь, 15 червня 2018 р. – Маріуполь, 2018. – 480 с.

Матеріали ІІ Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Соціально-економічні проблеми сучасності» містять результати наукових досліджень вітчизняних вчених щодо питань економічної теорії, розвитку світового господарства і міжнародних економічних відносин, управління національним господарством, економіки підприємства, економіки природокористування, економіки праці, фінансів та соціально-економічних проблем внутрішньо переміщених осіб. Матеріали будуть корисними для наукових та практичних працівників, керівників підприємств, викладачів вищої школи, аспірантів, магістрантів, студентів.

Головний редактор

Балуєва О.В., д-р екон. наук, доцент

Матеріали подано в авторській редакції

© Донецький державний університет управління, 2018 рік

© Автори тез, 2018 рік

Сивець І.А., Бітюк І.М. КОРПОРАТИВНА КУЛЬТУРА ОРГАНІЗАЦІЇ: ДЖЕРЕЛА, ЗМІСТ, ТРАНСФОРМАЦІЇ	417
Сисоєва Т.Г., Тарасенко О.В. ТРАНСАКЦІЙНІ ВИТРАТИ У ФІНАНСОВІЙ ЕКОНОМІЦІ	422
Тишковська А. С., Семенюк Н.В. ОСОБЛИВОСТІ ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ В МІСТІ ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ	426
Трохименко О.О., Вороніна А.В. ОЦІНКА СТРАТЕГІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	430
Ханик Ю.-Б. Р., Хім М.К. ЗНАЧЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА	435
Чернишов О.Ю. КЛАСТЕРНА ПОЛІТИКА РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ	437
Чернишов О.Ю., Євреїмова Є.О. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ	443
Чернишов О.Ю., Кропівіна Н.Д. НЕОБХІДНІСТЬ ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА КОНЦЕНТРАЦІЄЮ	447
Чернічкіна О.В., Іващенко М.В. ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	452
Шагіна С.О., Ло Тхі Зунг, Ломачинська І.А. РОЗВИТОК НАФТА ЯК ЗОНИ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ	458
Яцишин С.Р. ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА: РОЗКРИТТЯ ЗГІДНО МСФЗ	461
Ященко І. В., Гришко Н.Є. АНАЛІЗ РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	467
Ящишина І.В. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЯВЛЕННЯ СУТНОСТІ СМАРТ-ІННОВАЦІЙ	471
Рилєєв С.В. КАЛЬКУЛЮВАННЯ В СИСТЕМІ ФОРМУВАННЯ ТАРИФІВ НА ПОСЛУГИ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ	475

Література:

1. Концепція розвитку проектно-орієнтованого бізнесу в умовах цифрової трансформації до Smart-суспільства / В. Г. Воронкова, Т. П. Романенко, Р. Андрюкайтене // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2016. – Вип. 67. – С. 13-27. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpgvzdia_2016_67_3
2. Минаков В.Ф. Смарт інновации: понятие, сущность // Nauka-rastudent.ru. – 2016. – No. 01 (25) / [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://nauka-rastudent.ru/25/3175/>.
3. Проект Розпорядження Кабінету міністрів України Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/file/NT4071.DOC.

УДК 657.478.8:338.465

***Рилєєв С.В.,**
кандидат економічних наук, доцент,
Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ*

КАЛЬКУЛЮВАННЯ В СИСТЕМІ ФОРМУВАННЯ ТАРИФІВ НА ПОСЛУГИ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ

Сьогодні визначення собівартості послуг є однією з основних завдань обліку, планування та управління в комунальному секторі. Саме собівартість одиниці послуг лежить в основі прийняття більшості управлінських рішень [1, с. 187].

Ефективна організація управління витратами й процесу калькуляції

собівартості послуг має стати пріоритетним напрямом в розвитку підприємств, що функціонують в сфері комунального господарства.

Калькулювання є досить складним і багатограним процесом, який має особливості в кожній галузі, а його організація на підприємстві залежить від багатьох факторів. Організація та здійснення калькулювання відрізняється на кожному підприємстві навіть однієї галузі, однак існують загальні аспекти калькулювання, які є спільними для всіх підприємств.

Удосконалення методології та організації обліку витрат і калькулювання собівартості послуг на підприємствах комунальної сфери тривалий період знаходиться в центрі уваги спеціалістів, але досі питання про співвідношення понять «облік витрат» і «калькулювання собівартості» залишається дискусійним. По-перше це відбувається за рахунок жорсткої регламентації щодо встановлення тарифів на комунальні послуги як з боку центральних органів виконавчої влади (Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП)), зокрема на послуги з утилізації твердих побутових відходів (ТПВ), так і з боку органів місцевого самоврядування.

По-друге, витрати підприємства відшкодовують населення та інші підприємства (споживачі послуг) у складі затверджених тарифів.

По-третє, оскільки тарифи на послуги є регульованими, тому при їх визначенні треба передбачати відшкодування не лише прямих, а й інших операційних витрат, фінансових витрат, тобто повної собівартості послуг.

Основними нормативними документами з формування вартості послуг з вивезення та утилізації відходів є відповідно Порядок формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів № 1010 від 26.07.2006 р. [2] та Порядок формування тарифу на послугу з захоронення побутових відходів № 601 від 27.04.2017 р. [3]. Дані нормативні документи встановлюють склад статей витрат,

що формують, виробничу собівартість, повну собівартість, тариф, та склад інших витрат, які враховуються в розрахунку (рис. 1).

Повна планова виробнича собівартість послуг

Планова виробнича	Перевезення відходів	Захоронення відходів
	Прямі матеріальні витрати	
	Прямі витрати на оплату праці	
	Інші прямі витрати	
	Змінні загальновиробничі та постійні розподілені загальновиробничі витрати	
Адміністративні витрати		
Адміністративні витрати включаються до тарифів у розмірі, що не перевищує 15 % планованої виробничої собівартості. Темпи зростання адміністративних витрат не повинні перевищувати визначеного рівня інфляції		
Витрати на збут		
Витрати із збуту послуг включаються до тарифів у розмірі, що не перевищує 5 % планованої виробничої собівартості послуг		
Інші операційні витрати безпосередньо пов'язані із поводженням з ТПВ, за виключенням наступних витрат, які обліковуються на рахунку 94 «Інші операційні витрати», а саме:		
- суми списаної безнадійної дебіторської заборгованості та нарахованого резерву сумнівних боргів; - витрати, пов'язані з утриманням об'єктів соціальної інфраструктури; - суми, що відраховуються професійним спілкам (їх організаціям) для проведення культурно-масової і фізкультурної роботи; - суми визнаних штрафів, пені, неустойки; - суми нестачі та втрати від пошкодження цінностей; - витрати, пов'язані з купівлею-продажем іноземної валюти та втрати від операційної курсової різниці; - суми спонсорської та благодійної допомоги; - собівартість реалізованих виробничих запасів;		
Фінансові витрати		
Рівень рентабельності формується з урахуванням необхідності сплати податку на прибуток підприємств та спрямування частини отриманого прибутку на технічне переоснащення підприємств і не повинен перевищувати в цілому по підприємству 12 %, а для категорій споживачів – бюджетних установ та інших споживачів – не повинен перевищувати 15 та 50 % відповідно		Планування складової частини прибутку на погашення основної суми запозичень для забезпечення ліцензованої діяльності провадиться лише за тими запозиченнями (договорами), умови використання яких узгоджено з НКРЕКП, органами місцевого самоврядування, які виконували повноваження з державного регулювання у сфері поводження з ТПВ на час укладення таких договорів, та відсотків, користування якими підлягає врахуванню у складі планованих фінансових витрат
Витрати із здійснення капітальних вкладень, створення спеціальних інвестиційних фондів, забезпечення прибутковості інвестованого капіталу включаються до тарифів на строк не менш як п'ять років (у сумі, що не перевищує 20 % загального обсягу витрат) згідно з погодженою в установленому порядку органами місцевого самоврядування інвестиційною програмою підприємства у сфері поводження з ТПВ у відповідному населеному пункті		
Рівень прибутковості враховує обсяги капітального інвестування для здійснення ліцензованої діяльності		
Нерозподілені постійні загальновиробничі витрати		

Рис. 1. Склад витрат в системі формування повної планової виробничої собівартості послуг щодо поводження з ТПВ [2, 3]

Особливість калькулювання собівартості послуг на підприємствах сфери поводження з ТПВ полягає у розрахунку планового її розміру на початок року для кожного виду послуг (хоча на деяких комунальних підприємствах, за даними НКРЕКП, діють тарифи, що затверджені міськими радами, ще у 2015-2016 рр.). На підставі сформованої повної собівартості послуг затверджується тариф на послуги.

Для порівняння планових показників в калькуляції-розрахунку наводяться фактичні витрати. В першу чергу здійснюється фактичний облік витрат виробництва на рахунках бухгалтерського обліку, формується фактична собівартість послуг з утилізації ТПВ. На підставі згрупованих даних за видами витрат прогножуються показники на майбутні періоди.

Серед існуючих методів калькулювання найбільш адаптованим до специфіки підприємства являється нормативний метод.

Одиницею калькулювання собівартості послуги є 1 м³ або 1 тонна ТПВ.

В системі удосконалення обліку витрат та калькулювання собівартості послуг щодо поводження з ТПВ на комунальних підприємствах пропонуємо:

1. Побудувати систему обліку витрат з утилізації ТПВ на підприємстві відповідно до особливостей технологічного процесу. Аналітичний облік витрат на виробництва послуг на організувати в розрізі: видів виробництв, послуг, відходів. Запропонований підхід враховує технологічні та галузеві особливості організації виробничого процесу. Групування витрат в розрізі запропонованої аналітики дозволить підвищити якість системи калькулювання послуг та управляти не лише кінцевим результатом, але й дозволить коригувати діяльність за окремими послугами та етапами їх здійснення.

2. Здійснювати розподіл загальновиробничих витрат відповідно до економічних та технологічних особливостей. З метою розподілу загальновиробничих витрат між видами виробництва пропонуємо використовувати за базу розподілу пряму заробітну плату або дохід, отриманий

від того чи іншого виду послуг. Для розподілу загальновиробничих витрат між видами відходів, які планується захоронити, доцільним є використання за базу розподілу площу полігону або кількість відходів, які підлягали захороненню.

3. Застосовувати склад повної планової собівартості послуг з утилізації ТПВ розроблений в роботі, який скорегований відповідно до сучасних умов діяльності. Зокрема ввести у склад витрат такі статті як: - витрати на здійснення заходів системи моніторингу та заходів екологічної безпеки; - витрати на здійснення заходів з рекультивації земель.

Впровадження у практичну діяльність комунальних підприємств-ліцензіатів НКРЕКП покращить облікове забезпечення управління витратами в системі калькулювання планової та фактичної собівартості, а також затвердження тарифів на послуги щодо поводження з ТПВ.

Література:

1. Москаленко В. А. Особливості методики калькуляції собівартості в різних галузях народного господарства / В. А. Москаленко // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. – 2016. – Вип. 2. – С. 187-190.

2. Порядок формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 р. № 1010. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1010-2006-п>.

3. Порядок формування тарифу на послугу з захоронення побутових відходів [Електронний ресурс] : Постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 27.04.2017 р. № 601. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v0602874-17>.